

Jan Horák

Můj kraj

Pod názvem „Můj kraj“ organizuje Městská knihovna Hustopeče již potřetí regionální soutěž. „Můj kraj“ je také název sborníčku, který zahrnuje nejúspěšnější práce této soutěže a vyšel již třikrát v edici Rosa. Jeho vydavatelem je stejné kulturní zařízení.

Soutěže jsou vyhlašovány v oboru výtvarném a literárním, pro kategorii děti a mládež a vedle toho i pro dospělé. Sledovaným regionem je oblast Hustopečska, tedy města a obce bývalého hustopečského okresu. Především prostřednictvím škol obesílaly děti výtvarný i literární obor, dospělí pak jen oblast slovesnou. Posláním soutěže je mapování znalostí a rozvíjení vztahů k místům, v nichž účastníci žijí, poznávání jejich historie a tradic, především literárních. V neposlední řadě se jedná o podporu vlastní tvorby, rozvíjení vlastního uměleckého projevu literárního i výtvarného. Celá koncepce směřuje k oslovování zejména mladé generace, ovlivňování znalostí i vztahů k uvedenému regionu.

První ročník soutěže byl zaměřen na osobnost T. G. Masaryka a jeho vztahu k Hustopečsku, což se obráží i v obsahu prvního sborníčku. Ten byl vydán před pěti lety a v jeho úvodu je citovaná vzpomínka z výroční zprávy Rolnické záložny v Hustopečích z r. 1937 (příloha č. 1). V další části pak několik studentských prací popisuje podrobnosti vztahu T. G. Masaryka k tomuto kraji. Názvy jejich soutěžních příspěvků napovídají jejich obsah: Dětství a studentská léta Tomáše Masaryka, T. G. Masaryk a Hustopeče, T. G. Masaryk a Klobouky.

Zajímavý příspěvek od Jaroslava Horáka, v mnoha případech na podkladech téměř neznámých pramenů i s množstvím dobových podrobností, se zabývá předky T. G. Masaryka z matčiny strany.

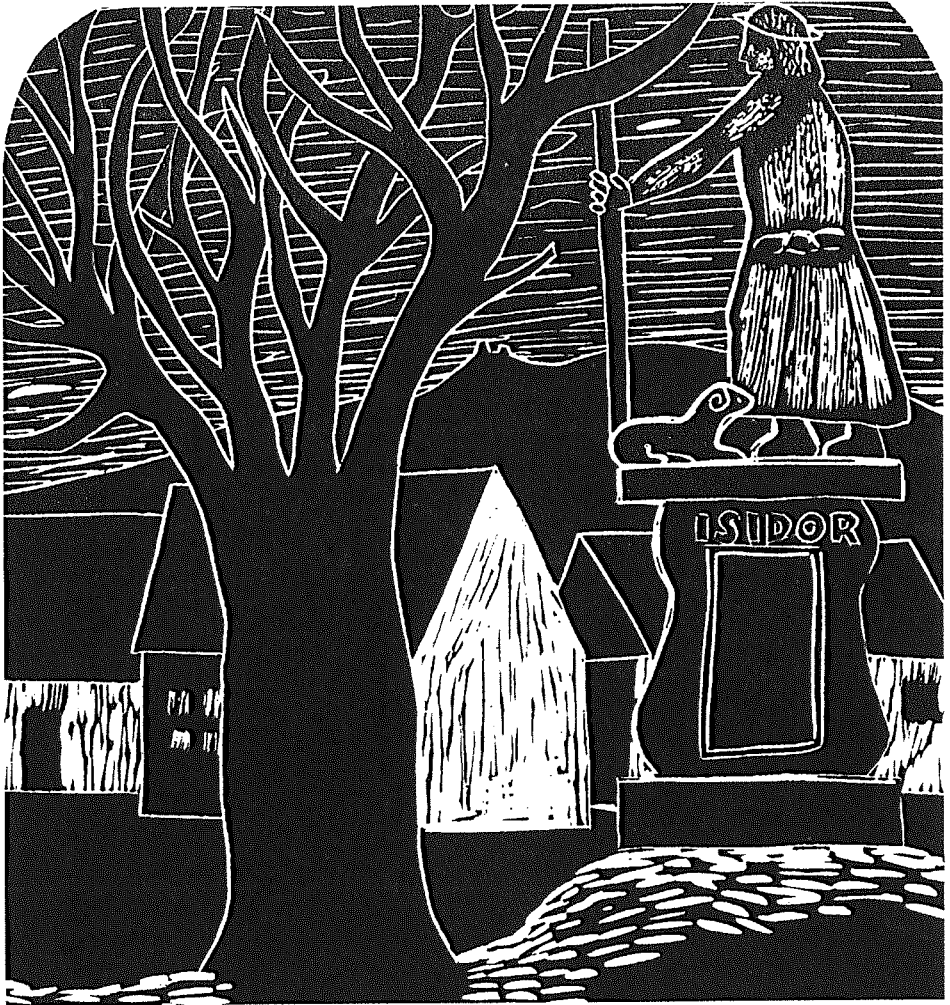
Druhý sborníček otiskuje řadu dětských prací výtvarných i literárních, těch nejúspěšnějších ze soutěže. Jsou to prosté popisy míst i událostí, k nimž dal autorům podnět důvěrný vztah a cit. Za ty nejmenší to snad nejlépe vyjádřily naivní veršičky Evy Zouharové z Boleradic.

Můj kraj

Můj rodný kraj je jako pohádka,
v něm sladce spí lidé i zvířátka.
To je můj domov, v něm žiji
já i všichni moji milí.
Pro štěstí není třeba bohatství,
to dnes již každý z nás ví.
Lidé se však mají málo rádi,
zato zvířátka jsou zde kamarádi.
Všude voní lesy, kvetou sněženky,
slunce hřeje, potok zurčí, voní pomněnky.

Pozornost starších dětí, jejich zájem a témata, snad nejlépe vystihují i názvy soutěžních prací: Po stopách Jana Herbena, Obec Nikolčice, Živá voda, Mé útočiště, Nový Dvůr, Místečko v lese, Nová dominanta města, Rybník.

Studentské práce mají již zcela jiné náměty: Kuruci v Kloboukách, Rok na vsi bří. Mrštíků nebo Augusta Šebestová. Vítěznou prací v mladší kategorii se stala práce Šárky Švarné a Markéty Jankovové ze ZŠ Hustopeče – Nádražní, která nese název A. a V. Mrštíkové: Maryša. Jedná se o zajímavou výpověď o Aloisi Mrštíkovi a o jeho vztahu k ochotnickým uvedením Maryši. Obdobnou vypovídací hodnotu má i příspěvek žákyň ZŠ Hustopeče – Nádražní nazvaný Augusta Šebestová – Lidské dokumenty.



Obr. 1 – socha sv. Isidora v Šakvicích, autor Radim Brzobohatý

Z prací dospělých je pozoruhodný příspěvek Jaroslava Nádeníčka nazvaný Rychtářovy starosti, vzniklý na základě historické skutečnosti v obci Kurdějov. Stejně zajímavá je ukázka z pásma dětské lidové poezie s názvem „Děcka pote!“ autorky Jaroslavy Dobrovolné. Josef Černý přispěl svojí povídkou nazvanou Velký Matýšek, která vznikla na podkladě skutečnosti z pohnutých padesátých let na našem venkově. Vítěznou prací v kategorii dospělých se stalo nevelké, ale velice sugestivní vyznání Zdenky Smékalové nazvané Tady jsem doma.

Třetí Sborníček vyšel v roce 1998 a má ze všech dosavadních nejlepší úroveň a to i proto, že obsahuje barevné reprodukce nejúspěšnějších prací výtvarné části. Značně se rozšířil okruh účastníků soutěže, což se projevilo v počtu i kvalitě příspěvků.

Práce žákovských autorů jsou upřímnými výpověďmi a nevšedními pohledy na věci prosté a všední. Názvy prací jsou jednoduché, ale vztah dětí velmi důvěrný, např. I my se snažíme, Pověst z Divák, Vzpomínka na válku, Moje jablůňka, První gól, Moje místečko, Můj kout. Nejlepší výtvarné práce představují pastelové ztvárnění Pálavy od P. Poulové a zejména výrazný linoryt Sv. Isidor, patron rolníků, ve ztvárnění

R. Brzobohatého (obr. 1). Studentské zastoupení bylo tentokrát jen jediné, a to sugestivní popis boje o pravdu T. G. Masaryka, v příspěvku s názvem T. G. Masaryk.

V posledním ročníku soutěže se sešlo nejvíce literárních prací dospělých, námětově se téměř všechny vázaly k historii. Stanislav Beran se roze-psal o tom, „Proč chodil T. G. Masaryk do Uherčic“. Za jakých okolností se rodila naše samostatná republika, to se lze dočíst v obsáhlé práci trojčlenného kolektivu – R. Herůfek, P. Řeháková a Z. Koubová z Kobylí. Autoři použili zejména zápisy kobylské rodačky A. Šebestové. Z oblasti historie jsou i práce Josefa Hložka Starovického vinné sklepy, dále Jaroslava Nádenička Kurdějov a Habáni a St. Berana Uherčičtí mlýn. Autoři v nich odhalili málo známé a dosud nepublikované úseky historie daných obcí. K této skupině lze přiřadit i práci Miroslava Koupila z Těšan Ohnivý křížek o vzniku diváckého hřbitova. V tomto případě jde spíše o pověst, než o historická fakta.

Příjemným osvěžením i odlehčením se stalo vyprávění Jana Korába z Boleradic, veselý příběh dle skutečné události Vobecní sřešně. Růžena Hrabalová z Hustopečí přesvědčuje ve svém pojednání Člověče, zastav se..., kolik prosté a líbezné krásy lze nalézt kousek za městem, jen když člověk chce. Renomovaný autor, básník František Trtílek se vyznal ze své lásky k přírodě tohoto kraje příspěvkem Z mého kraje. Nezapřel v něm své citlivé básnické vnímání půvabů tří přírodních rezervací na Hustopečsku.

Vítěznou prací literární části soutěže dospělých se stalo prosté vyprávění Stanislava Berana nazvané Uherčičtí cikáni, a to pro svoji aktuálnost, ojedinelý a tolik potřebný námět. Je to výpověď i svědectví, příklad tolerance a soužití, i vyprávění se smutným koncem. Pro to vše jej otiskujeme v plném znění (příloha č. 2).

Závěrem několik vět z úvodu posledního sborníčku.

„Rovněž i tento sborníček malých literárních prací a výtvarných děl, třetí v pořadí, chce dále rozšiřovat poznatky o kraji kolem Hustopečí a to za pomoci ukázek prací stejnojmenné soutěže. Snad povzbudí zájem o tento kout naší vlasti zejména u těch, kterým tato část jižní Moravy je trvalým domovem nebo pracovištěm. Snad alespoň malinko pootevře vrátka poznání, že tento kraj není ten z posledních, ale má bohatou minulost, svoje půvaby, osobitost i jedinečnost, Ty, kteří budou s pochopením a tolerancí číst stránky sborníčku, zejména však ty, kteří mají odvahu a chuť vzít pero do ruky, zveme k autorské účasti na čtvrtém sborníčku Můj kraj.“

Vzpomínka velikému hospodáři

(z výroční zprávy Rolnické záložny v Hustopečích z r. 1937)

Vzpomíná-li celý národ svého nezapomenutelného Osvoboditele, tím více vzpomínáme my, které osud postavil do tohoto cípu Moravy, protože prezident T. G. Masaryk byl naším krajanem. Hodonínský rodák prožil mnohé chvíle také v našem městě a tři pokolení jeho předků po přeslici našla v Hustopečích svůj domov. V domě č. 17 na Bednářské ulici narodila se jeho matka z rodiny Kropáčkovy. Na Brněnské ulici v č. 365 zemřela jeho babička, v domě č. 364 jeho dědeček. Budova okresního soudu na náměstí bývala radnicí s obecním hostincem, kde pradědeček pana presidenta byl hostinským. Pan prezident přebýval v Hustopečích u své tety v Zámečnické ulici v domě č. 56, když tu v letech 1861 až 1863 studoval na tehdejší piaristické dvouleté škole. V matrice této školy jest zapsán pod jménem Masařík. Národní jednota v Hustopečích ozdobila v roce 1928 tento dům pamětní deskou, kterou věnovala Rolnická záložna. Rodičové pana presidenta se vrátili do Hustopečí, aby tu trávili svůj odpočinek. K nim často dojížděl profesor Masaryk. Matka jeho zemřela v roce 1887 v domě, kde je dnes kino Urania, otec v r. 1907 v domě č. 511 na Dlouhé ulici. Oba byli pochováni na zdejším hřbitově, kde jim pan prezident postavil pomník. Ludvík Masaryk, bratr pana presidenta, měl knihtiskárnu na Dlouhé ulici v domě č. 527. Tam byl také tištěn časopis, vydávaný profesorem Masarykem „Atheneum“.

Naposledy zavítal p. president do našeho města v roce 1924, kdy byl srdečně vítán českým i německým obyvatelstvem. Za starostenský sbor přivítal ho náš dlouholetý předseda p. Ant. Benda.

Vztahy pana presidenta a jeho rodiny k našemu městu a myšlenka, že také u nás žil největší syn československého národa, jsou podnětem, že zvlášt připomínáme celému kraji nahoře uvedená fakta. Jistě, že si také celý kraj uvědomí svoji povinnost k památce presidenta Osvoboditele: chrániti dědictví, které nám zachoval, a jíti životem cestou pravdy, spravedlnosti a činů ve prospěch druhých, ve prospěch obce, okresu, země, národa a státu.